

Samen naar
meer plantaardig
en minder dierlijk
in 2030!

Beleids- beïnvloeding eiwittransitie

De noodzaak van een transitie naar voedselconsumptie en productie met het zwaartepunt op plantaardige eiwitten, is groot en urgent.

Met de ontwikkelingen in de markt en bij het brede publiek is er momentum om te komen tot een werkelijke doorslag. Een steun in de rug voor het brede publiek en een stok achter de deur voor private partijen, vanuit de overheid is nú nodig.

Echter, de Transitiecoalitie Voedsel (TcV) signaleert dat beleidsplannen voort blijven borduren op het oude paradigma. De politiek is niet (voldoende) doordrongen van de urgentie van de eiwittransitie en het verband daarvan met gezondheid, biodiversiteit, klimaatverandering, de stikstof- en fosforkringloop. Er is druk nodig om de overheid en politiek hun noodzakelijke rol te laten oppakken; richting geven en kaders bieden.

TcV zet via beleidsbeïnvloeding in om de **eiwit-transitie hoger op de politieke -, maatschappelijke - en bedrijfsagenda** te krijgen. Dat hebben we in de afgelopen anderhalf jaar gedaan en daar gaan we mee door. We gaan **in gesprek met Tweede Kamerleden, relevante ministeries**, bewegen het **bedrijfsleven** en zorgen voor media-aandacht voor het onderwerp en versterken de maatschappelijke discussie. In 2021 doen we dat met als eerste stap inzetten op het Regeerakkoord. Vervolgens inzetten op beleid dat de eiwittransitie ondersteunt en bewegen van bedrijfsleven. Hieronder laten we in het kort zien welke stappen tot nu toe gezet zijn en hoe we de komende 2 jaar doorgaan.

Our Big Hairy Audacious Goal

De verhouding tussen dierlijk- en plantaardig eiwit in ons dieet is minimaal 60% - duurzaam geproduceerd plantaardig en maximaal 40% duurzaam geproduceerd dierlijk in 2030.

Doelstellingen

- ✓ Doelstelling eiwittransitie (60-40) vastgelegd in (relevante) beleid(s)dossiers.
- ✓ Vaststellen van een bovengrens (50:50) voor voedselaanbieders zoals supermarkten, cateraars en horeca qua aanbod van dierlijk voedsel voor 2025.
- ✓ Vaststellen van een bovengrens (50:50) voor voedselaanbieders zoals supermarkten, cateraars en horeca qua reclame en promotie van dierlijk voedsel voor 2025.

2021: EEN BLIK VOORUIT

Op 18 mei Wereld Plantendag hebben we onze inzet voor komende jaren kenbaar gemaakt via een brief aan de informateur. Dat is onze inzet richting nieuw verkozen Tweede Kamer en het nieuw te vormen kabinet, alsook richting relevante ministeries zoals VWS, LNV, BHOS, IenW en BZK en richting bedrijfsleven. We voorzien inzet op, naast zichtbaarheid en draagvlakcreatie via communicatie, media en (aanwezigheid op) nationale en internationale events, de volgende zaken:

Richting Tweede Kamer en ministeries

- ▶ Inzetten op relevante beleidsdossiers Nationaal Eiwitstrategie (NES), preventieakkoord, Aanpak productverbetering, Gezonde en Duurzame leefomgeving, VWS en LNV-begrotingsbehandeling.
- ▶ Inzetten op NL standpunt in Brussel ten aanzien van wetgevende initiatieven voortkomend uit Farm2Fork strategie en Green Deal.
- ▶ Gesprekken met ambtenaren en woordvoerders VWS, LNV, BZK, IenW; Rondetafelsessie(s), kennissessie(s), werkbezoek(en) en een (Jaarlijks) 'Plant de toekomst-diner' (oktober 2021).

Richting bedrijfsleven

- ▶ Samenwerken met koplopers onder de voedselaanbieders en met relevante NGO's in aanpak supermarkten (zoals Feedback, Question Mark en Natuur & Milieu).
- ▶ Samenwerken met voedselaanbieders (eerst supermarkten) t.b.v. richtlijnen / opvolging aanbevelingen aanbod & promotie.

Events

- ▶ Organiseren TcV webinar eiwittransitie.
- ▶ Opzetten of aansluiten allianties ter voorbereiding UN Food Summit (oktober) en COP26 (November).

Onderzoek

- ▶ Opzetten monitoring van de eiwittransitie (on-going, i.o.m. Natuur & Milieu, GPA, IRI, RIVM, etc.).
- ▶ Stimuleren differentiatie in metingen van dierlijke eiwitconsumptie (verder dan vlees).
- ▶ Opzetten Roadmap 'next steps in de eiwittransitie'.

2021

EEN KIJKJE IN DE KEUKEN: HIER HEBBEN WE TOT NU TOE OP INGEZET

Ter voorbereiding op een nieuw kabinet: Plantaardig het nieuwe normaal

Dit voorjaar hebben we onder de noemer 'Plantaardig het nieuwe normaal' hard ingezet op het Regeerakkoord via een brief aan de informateur. Hierin geven we aanbevelingen aan het nieuwe kabinet voor een gezonde en duurzame voedselomgeving met meer plantaardig en minder dierlijk. De achterban en meer dan 130 ondertekenaars steunen deze oproep.

Naast flinke media-aandacht, zijn hier meer dan 10 nieuwe samenwerkingen uit gekomen en TcV heeft oproepen aan het nieuwe kabinet, ondersteunend aan deze boodschap mee getekend, zoals:

- ▶ **Tijd voor gezonde Voeding**
Initiatief: Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF).
- ▶ **Pleidooi voor level playing field plantaardige vervanger'** Initiatief: Proveg.
- ▶ **Gezonde voeding voor een gezond Nederland: sterker uit de corona crisis.** Initiatief: TAPP coalitie.
- ▶ **Oproep aan 50 wereldleiders voor maatregelen voor minder vleesconsumptie.** Initiatief: Consortium.

Verder lopen diverse gesprekken en kennismakingen met Tweede Kamerleden (woordvoerders VWS & LNV) en ambtenaren.

In opmaat naar de Tweede Kamer verkiezingen van 17 maart 2021

- ▶ **Analyse en aanbevelingen partijprogramma's politieke partijen.**
Resultaat: meerdere politieke partijen hebben gezonde voedselomgeving, gezond eetpatroon en verschillende prijsincentives ter bevordering van voedselomgeving in hun programma opgenomen. Twee politieke partijen hebben expliciet aandacht besteed aan de noodzaak voor een eiwittransitie.
- ▶ **Handvaten voor stemmen.**
Resultaat:
  - ▶ **New food kieswijzer** i.s.m. Proveg, Kind Earth tech, Stichting Doen en TAPPC.
Resultaat: 60.000+ unieke websitebezoekers tussen 25 februari - 18 maart; Bereik van ong. 1,7 miljoen mensen via uitzending [Arjan Lubach op zondag](#); 354.000 mensen via Youtube.
  - ▶ **Vijf pledges van Tweede Kamerleden** voor een duurzaam voedselsysteem met minder dierlijke en meer plantaardige of gekweekte eiwitten.
  - ▶ **New Food verkiezingsdebat** met woordvoerders van 9 politieke partijen. Resultaat: 384 Kijkers tijdens live event 1 maart en 954 (terug)kijkers op YouTube tussen 2-18 maart.
- ▶ **Manifest Gezonde Voeding** aangeboden aan verkiezingscommissies van politieke partijen namens tientallen organisaties, waaronder Transitiecoalitie Voedsel, TAPP Coalitie, Glastuinbouw Nederland, Natuur en Milieufederaties en Hartpatiënten Nederland.

EEN KIJKJE IN DE KEUKEN: WAAR HEBBEN WE TOT NU TOE OP INGEZET

VAN 2018 TOT EN MET 2020

Naast continue relatie-opbouw en -onderhoud en samenwerking met relevante spelers die aan hetzelfde doel werken (zoals Green Protein Alliance (GPA), Proveg, Natuur & Milieu, Voedingscentrum, Vrije Universiteit, IUCN NL, Dierencolitie, etc. maar ook koplopers uit bedrijfsleven zoals Bonduelle, Hutten en EkoPlaza/Udea) en inzet op zichtbaarheid t.b.v. draagvlak, is hieronder een overzicht van de hoofdlijnen van onze inzet richting verschillende stakeholders in de eiwittransitie.

2018

Tweede Kamer

Creëren van politiek draagvlak voor maatregelen eiwittransitie via gesprekken met Tweede Kamerleden over eiwittransitie en voedselomgeving:

- ▶ Ondersteuning voor Kamervragen van de SP, D66, PvdA en PvdD.
- ▶ Aanbevelingen rond de partijprogramma's van de politieke partijen.
- ▶ Organisatie van ondersteunende bijeenkomsten zoals een webinar (juni 2020) over 'het belang van de eiwittransitie' en werkbezoek 'ondernemen t.b.v. de eiwittransitie'.

Ministeries, Provincies & Gemeenten

Deelname aan stakeholderbijeenkomsten voor kennisoverdracht en inbreng consultaties

- ▶ Aanpak Productverbetering
- ▶ Nationale Eiwitstrategie
- ▶ Preventie-akkoord
- ▶ City Deal
- ▶ Dag van de Stad

Brandbrieven

- ▶ Aan minister Schouten – NES (2 dec 2019): Uitnodiging om inhoudelijk betrokken te blijven bij de beleidsontwikkeling.
- ▶ Aan staatssecretaris Blokhuis – Preventie-akkoord (2018): Gesprek met staatssecretaris Blokhuis rond Supermarktbenchmark i.r.t. het Preventie-akkoord.
- ▶ Aan staatssecretaris Blokhuis – Aanpak Productverbetering (2020).

Relatie-opbouw en kennisoverdracht

Op structurele basis op ambtelijk niveau 1) in gesprek met VWS en LNV (eiwitdossier, PAV, team duurzaam voedsel) en 2) structureel

interdepartementaal inhoudelijke overdracht van kennis:

- ▶ Serie lunchbijeenkomsten rond eiwittransitie (i.s.m. LNV) voor ambtenaren EZK, I&W, LNV, VWS, BuZa (2019-2020).
- ▶ Lunchbijeenkomst eiwittransitie & voedselomgeving voor ambtenaren VWS (i.s.m. VWS).
- ▶ Advies t.a.v. de opvolging van de Brede Maatschappelijke Heroverweging via bijeenkomst (i.o.v. LNV) (2020).
- ▶ Co-creatiesessies Consumentenstrategie duurzaam en gezond eten, i.s.m. LNV - inhoudelijke bijdrage en mede-organisatie (2020).
- ▶ Bijeenkomst (i.o.v. LNV) voor ambtenaren van diverse ministeries rond de uitkomsten co-creatiesessies Consumentenstrategie voor de Eiwittransitie (2020).
- ▶ Onderzoeks- en aanbevelingsrapport aan Ministerie LNV t.b.v. de Nationale Eiwitstrategie (NES) (i.s.m. NewForesight en GPA).

2020

EEN KIJKJE IN DE KEUKEN: WAAR HEBBEN WE TOT NU TOE OP INGEZET

VAN 2018 TOT EN MET 2020

2018

Onderzoek

- ▶ Onderzoeksrapport 'Staat van de eiwittransitie' i.s.m. GPA en NewForesight en st. DOEN.
- ▶ Deelname adviesraad RIVM-interventiedatabase Voedselomgeving.
- ▶ Inhoudelijke bijdrage diverse onderzoeken naar eiwittransitie (o.a. door de WUR).

Europese Commissie

Deelname aan en inbreng tijdens stakeholderbijeenkomsten en consultaties rond relevante dossiers:

- ▶ Green Deal;
- ▶ Farm2Fork Strategy;
- ▶ Code of Conduct (onderdeel F2F strategy).

Opbouw en onderhouden van relaties via gesprekken:

- ▶ [DG Santé Alexandra Nikolakopoulou over Farm2Fork Strategy \(2020\)](#);
- ▶ [Eurocommissaris Frans Timmermans over de Green Deal \(2020\)](#);
- ▶ [Europarlementariër en rapporteur F2F Strategy Anja Hazenkamp](#);
- ▶ [Brief aan Eurocommissaris Frans Timmermans over de Green Deal \(2020\)](#).

Media, netwerk en maatschappelijke discussie

Plenaire bijeenkomsten en webinars rond eiwittransitie voor TcV netwerk (2018, 2019, 2020).

Bijdragen als spreker tijdens conferenties (nationaal en internationaal), bijeenkomsten en events waaronder:

- ▶ Regio Food Valley;
- ▶ Nationale Postcode Loterij jaarbijeenkomst;
- ▶ Goedhart Convenience.

Bijdragen diverse interviews, radio- en televisieprogramma's en artikelen waaronder:

- ▶ De Groene Amsterdammer;
- ▶ 'Hollandse Zaken' (NPO);
- ▶ 'Na het Nieuws' (NPO).

Artikelen en social media posts; Medeondertekening brieven en acties van partnerorganisaties.

2020

**Wij staan voor een gezond leven op een gezonde planeet.
Jij ook? Sluit je aan om samen de eiwittransitie te versnellen.**

Team & Contact

Werken aan de realisatie van de eiwittransitie doen we niet alleen. Hieronder een overzicht van alle partners met wie we werken om de transitie naar meer plantaardig en minder dierlijk te versnellen.

Meer weten? Neem contact op met ons!

Denkkracht en samenwerking: de klankbordgroep

Er is een klankbordgroep eiwittransitie vanuit TcV waarin o.a. deelnemen:

- ▶ Natuur & Milieu
- ▶ Gemeente Amsterdam
- ▶ Jonge Klimaat Beweging
- ▶ TAPP coalitie
- ▶ New Foresight
- ▶ IUCN NL
- ▶ Prof. Harry Aiking IVM-VU
- ▶ Proveg
- ▶ Dierencoalitie
- ▶ Green Protein Alliance
- ▶ Wageningen University & Research

Strategische- en doe-kracht: de kerngroep

De kerngroep komt wekelijks bij elkaar en bestaat nu uit afgevaardigden van:

- ▶ IUCN NL
- ▶ Vrije Universiteit – IVM
- ▶ Natuur & Milieu
- ▶ Proveg
- ▶ Gemeente Amsterdam,
- ▶ Feedback NL
- ▶ Vereniging Arts & Leefstijl
- ▶ Voeding Leefft
- ▶ Dierencoalitie
- ▶ Transitiecoalitie Voedsel

Doe-kracht en realisatie: de uitvoering

Het dagelijkse werk (intentie: min. 2 x 0,6 fte) wordt uitgevoerd door:

- ▶ Natascha Kooiman
- ▶ Miriam Offermans

Contact:

Natascha Kooiman (TcV)
 Portefeuillehouder
 Voedselomgeving & Eiwittransitie
natascha@transitiecoalitievoedsel.nl
 +31 6 543 66 200

 @TcVoedsel

 @transitiecoalitie-voedsel

 transitiecoalitievoedsel.nl

